

SPF JERNET's 6 maj 2022 Gökom

SPF JERNET's tredje vårvandring ägde rum en solig vårsommardag den 6:e maj i Gökom tillsammans med Arkivet (Dannemorabygdens Förenings- och Hembygdsarkiv).

Dagens guider var Göran Sveijer och Sten-Ola Johansson med bra stöd av Dagmar Ringström m.fl.

Vi var 32 stycken (30 mänskliga + Max med kompis) förväntansfulla vandrare, som samlades på "Juffen"'s parkering för vidare avfärd mot Gökom i bilkolonn.

Vi for förbi Bossarby och svängde in på skogshuggarvägar mot Mångsbo/Gökom. Efter typ en mil (kändes det som) parkerade vi bilarna och vandringen kunde starta.

Dagens mål var två i Gökom

1. Dagmars boställe (eller Perssons, Edströms, skogshuggarbostället)
2. Sveijers boställe (eller Gökomprästens)

Vi fick höra om livet på 30/40-talet då det var självförsörjning som gällde.

Dagmar's boställe

=====

Vi vandrade några hundra meter och stannade till på vändplan invid en ruin av en kolarkoja.

Sten-Ola berättade om hur man tog sig fram mellan byarna på den tiden. Mångsbo, Knyppplan, Nyboda, Gökom var några som nämndes.

Han fortsatte med boställets historia. Bolaget hade gårdar som huggare fick nyttja och Dagmars pappa var just en sådan skogshuggare.

Dom flyttade in 1936 och bodde där till 1944 då Dagmar var 6 år. Egna djur såsom 3 kor, getter och höns samt en batteriradio fanns i hushållet.

Varannan dag promenerade mamman den långa vägen till Knyppplans järnvägsstation för att hämta posten och samtidigt utföra ärenden som att handla.

Det var fyra familjer som delade på sysslan (bl.a. Sveijers) , då samarbete och hjälpas åt var ett måste på den tiden. Kolning, huggning, skörd m.m.

Efter Perssons(Dagmar) kom Edströms, där Albert var en hejare på nyckelharpa. Dom sista som bodde där var Lettländare, sjökaptenen Snorre med familj.

Vi tog oss genom skogen i väglöst land mot Dagmars boställe där endast slaggstensgrunden återstod av ladugården.

En tanke är att slaggsten hämtades från Österby samtidigt som kol avlämnades.

Av huset som revs på 60-talet fanns endast en stenhög kvar från skorstensstocken.

Sveijer's boställe

=====

Vi vände åter till vägen och fortsatte mot Sveijers/Gökom där vackra vårdträd, krusbärsbuskar och en större ladugård dök upp på gårdstunet.

Härligare rastställe är svårt att tänka sig, så fikakorgarna åkte fram och inmundigades under trevligt småprat.

Göran tog sedan vid och drog historiken om platsen. Gården nämns först 1540 men under senare delen av seklet tog Gökomsprästen över stället som då

bestod av 360ha varav 350ha skog. Han bodde själv inte där utan i kyrkbyn där han var präst i Dannemora kyrka.

Efter hans död bodde prästfrun kvar men sålde hemmanet till Bielke på Salsta.

Prästsonen återköpte Gökom som sedan drevs vidare av ättlingar fram till 1872!!

Enligt Göran borde det finnas ca 20000 ättlingar till Gökomsprästen så bli inte förvånade om ni hittar prästen på ert stamträd.

1928 arrenderade Görans farfar gården som då bestod av 18 hus, 24ha (17ha åker) samt 12 broar !!

Året efter då Görans far Gösta bara var 15 år dog farfar. Dom drev sedan gården fram till 1944.

Gösta flyttade vidare till Knyppplanängen, Kullbol och sedermera Lantgår'n som Göran köpte med sålde igen 2011.

Gården gick samma öde till mötes som Dagmar's och revs i slutet av 50-talet av bryggarpojkarna.

En del hus är dock flyttade och finns på andra gårdar runt om i socknen.

Slutord

=====

En fantastisk dag där många deltagare bidrog med historier och minnen från förr.

Ett gott bevis på sommarvärmen var när Max hoppade ner och doppade sig i det vattenfyllda vägdiket :)

Jag har säkert en del faktafel och hänvisar därför intresserade till vårt fantastiska arkiv där ni säkert kan få titta i Görans pärm

och även få hjälp att hitta kartor, texter, foton från inte bara Gökom-trakten utan från hela Dannemora socken.

(Hittar ni fel eller har mer att berätta så kommentera gärna)

Ett stort tack till Hasse Gustafsson som ordnat ännu en trevlig vandring och tack såklart till våra utmärkta guider Göran och Sten-Ola!

Vid pennan och kameran : Benny Lind

© SPF Jernet